

Tema: Hjælpeordning/BPA

Indhold

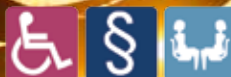
Hjælpeordning - status efter 1.
januar 2009

Interview med Helga fra He-
densted

§ 96. stk. 3
Ny mulighed for at samle hjæl-
pen

Hjælpeordning & sektoransvar
Når hjælperen skal med

Arbejdsgiver eller arbejdsleder

Indhold

Den 1. januar 2009 blev lovgivningen omkring hjælpeordninger og den såkaldte BPA - Borgerstyret Personlig Assistance - indført. DUKHsen ser denne gang nærmere på ændringerne i lovgivningen herunder Borgerstyret Personlig Assistance. Og vi ser nærmere på nogle af de erfaringer, vi har fra vores rådgivning af borgere på dette område. Hvor er det, at der kan opstå problemer, hvor er det, at det kan være svært.

DUKHsen indeholder denne gang følgende artikler:

- DUKH mener:** side 3
Hjælpeordninger - status pr. 1. januar 2009 side 4
Her kikker vi nærmere på lovgrundlaget, som det ser ud pr 1. januar 2009 samt de ændringer, der er sket.
- Mulighed for at samle støtte – 96 stk. 3** side 8
En af disse ændringer handler om, at der er åbnet op for, at man kan samle flere forskellige ordninger. Artiklen ser nærmere på den nye mulighed i servicelovens § 96. stk. 3, kommunen har fået til at tilbyde BPA til mennesker, der ellers ikke er omfattet af målgruppen.
- Når hjælperen skal med** side 12
I DUKH ser vi ofte borgere, der løber ind i problemer, når de får behov for at få deres hjælper med på f.eks. arbejde, uddannelse eller sygehus. Hvem har ansvaret for støtte i disse situationer: Arbejdspladsen, uddannelsesstedet eller det sygehus, som alt andet lige har fokus på deres kernekompetence og ikke handicapkompenserende ydelser.
- Arbejdsgiver eller arbejdsleder?** side 16
En anden ændring handler om, at borgeren ikke længere behøver at fungere som arbejdsgiver for sin hjælper, men derimod "kun" arbejdsleder. Vi ser nærmere på, hvad der ligger i de to begreber samt vores erfaringer på området.
- Når organiseringen bestemmer ydelsen** side 19
I en del kommuner bliver en sag om personlig og praktisk hjælp ofte som udgangspunkt behandlet i en ældreafdeling og ikke i kommunens handicapafdeling. Og det kan godt gøre en forskel, når en ældreafdeling skal behandle en sag om praktisk hjælp til en måske yngre person med et handicap. Der er forskel i kultur og holdninger, og der bliver forskel i sagsbehandlingen.
- Interview med Helga fra Hedensted** Side 23
Helga Bjerg arbejder som sagsbehandler i Hedensted Kommune. Vi har taget turen til Hedensted og spurgt om, hvordan hun som sagsbehandler ser på lovændringerne og den nye BPA.

»DUKHsen« er et temahæfte om sagsbehandling på handicapområdet. Bladet udgives af Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet fire gange årligt.

Formålet er at belyse centrale problemstillinger, når det gælder sagsbehandling og retssikkerhed på handicapområdet og formidle DUKHs væsentligste erfaringer fra vores rådgivningsvirksomhed på området.

Ambitionen er, at »DUKHsen« skal kaste lys over praksis på handicapområdet og medvirke til at skabe debat om nogle af de aspekter af sagsbehandlingen, som giver anledning til problemer.

Bladet henvender sig til borgere og sagsbehandlere med faglig eller personlig interesse i området.

Udgiver:

DUKH ■ Banegårdspladsen 2, 2. ■ 6000 Kolding ■ Tlf. 7630 1930 ■ Fax 7554 2669 ■ mail@dukh.dk ■ www.dukh.dk

ISSN: 1903-0568

Ansvarshavende
Redaktion og kontaktperson:

Alice Brun
Thomas Christensen,
thomas.christensen@dukh.dk
dr. tf.: 22 68 10 47

DUKH mener:

af centerleder Alice Brun

for nogen tid siden fik vi en henvendelse fra en kommune, der var i tvivl om, hvorvidt det kunne forsvares at lade en borger med døgndækkende hjælpeordning færdes uden hjælper. Borgeren havde lyst til en gang imellem at kunne gå i byen med en anden ledsager end hjælperen.

Det forekommer ikke så tit, at en borger vil fritages for en hjælper, som kommunen gerne vil give, men det er nok et meget godt billede på, at det ikke er entydigt positivt at være omgivet af hjælpere døgnet rundt.

Det har vi endnu mere komplicerede eksempler på fra rådgivninger af borgere, der både har betydelige handicap og børn, der skal passes, som vi skrev om i et tidligere nummer af

DUKHsen. Hjælperne giver en uvurderlig hjælp, men man kan også føle sig overvåget og kontrolleret og blive så uendelig træt af aldrig at kunne være alene.

Og som jeg en dag hørte i en udsendelse i radioen: tænk, hvor irriterende det må være at have en hveps kravlende på sin næse og være ude af stand til at få den væk uden at skulle tilkalde en hjælper. Og tænk, hvor hjælpeløs man ville være uden hjælperen.

Hvad en hjælpeordning betyder for det daglige liv, fik vi flere eksempler på, da vi interviewede nogle borgere, der havde eller ønskede at få en hjælpeordning. Deres beretninger taler for sig selv:

Dorte

Dorte er hjerneskadet efter en hjerneblødning, hun bor alene og har en hjælper døgnet rundt. Hjælpeordningen er alfa og omega for hendes daglige livskvalitet. Det er støtten, der "holder hende oppe" og er grunden til at hun lever endnu og har fået lyst til at være aktiv i sit eget liv. Det er hjælpernes fortjeneste, at hun bliver trukket ud af sengen om morgenen, at hun kommer ud og ikke bliver liggende i sengen hele dagen. Hun kommer ud i naturen, til koncerter, på museer. Hun synger, broderer og laver dekorationer. Hjælperne er kompetente og nærmest som hendes familie. Hun har gode og faste hjælpere, der falder naturligt ind i hendes liv.

Ulla

Ulla har fået en svær fysisk funktionsnedsættelse og talebesvær efter en alvorlig sygdom, hun bruger kørestol, bor alene og får 29 timers hjælp til personlig pleje og omsorg om ugen samt rengøringshjælp hver 14. dag. Før hun blev syg, dyrkede hun sport, gik i biografen og teatret. Nu kommer hun kun ud, når familien kan køre med hende. Ulla oplever, at hun må give afkald på en masse. Hun kan ikke udføre opgaver og aktiviteter efter eget valg og på tidspunkter, hun selv har valgt, og hun er blevet isoleret fra omverdenen. Hun vil gerne have en hjælpeordning med flere timers hjælp, så hun selv kan vælge, hvad hun vil lave hvornår og være uafhængig af hjælpen fra familien.

Anne

Anne har fået en fysisk funktionsnedsættelse efter en blodprop, hun bruger kørestol og har nedsat kraft i armene. Hun bor sammen med mand og to børn, var i gang med et revalideringsforløb, da det yngste barn blev født. Anne har haft en hjælpeordning, men den blev taget fra hende, da hun efter kommunens opfattelse var vanskelig at samarbejde med og ikke kunne være arbejdsleder. Nu får hun rengøringshjælp og hjælp til den personlige pleje af hende selv og barnet om morgenen og enkelte tilsyn fra hjemmeplejen senere på dagen. Hun har det svært med de skiftende hjælpere. Hun synes, det er grænseoverskridende at skulle modtage hjælp fra personer, som man er afhængig af men ikke har tillid til. Skolen siger, at de skiftende hjælpere er dårlige for den store datters trivsel. Hun har søgt om Borgerstyret Personlig Assistance, så hun kan få mere hjælp til pasning af den lille om dagen og når manden skal noget om aftenen, ledsagelse til indkøb og andre småture, hjælp til at lave mad osv. Lige nu synes hun, at hun får hjælp til at overleve, men ikke til at leve.

Hjælpeordninger - status efter 1. januar 2009

af socialfaglig konsulent Christiane Kristensen

Den 1. januar blev der ændret i et par af servicelovens bestemmelser, når det gælder hjælpeordninger. Den nye elev i klassen hedder BPA – Borgerstyret Personlig Assistance.

Lovgivningsmæssigt drejer det sig om ændringer i paragrafferne 95 stk. 2 og 96. Vi giver her et overblik over bestemmelserne, som de ser ud i dag og de ændringer, der er sket.

Serviceloven rummer en del bestemmelser, hvor en borger får en eller flere faste hjælpere. Men 1. januar 2009 blev der foretaget en række ændringer i lovgrundlaget på dette område. I det efterfølgende ser vi først nærmere på, hvilke betingelser der gælder for de enkelte områder, som det ser ud i dag. Og herefter vil vi oplyse de væsentligste ændringer.

§ 95, stk. 2

Vi starter med § 95 stk. 2 – som undertiden også kaldes for den lille hjælpeordning. Ordningen bliver ofte brugt til borgere, hvis behov ikke kan dækkes via hjemmehjælp (Servicelovens § 83) eller aflastning (§ 84), men hvor ledsagelsen udenfor hjemmet kan dækkes via Servicelovens § 97 (ledsageordning).

Betingelser for støtte pr. 1. januar 2009

Ordningen kan komme i betragtning til personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for personlig hjælp og pleje og for støtte til løsning

af nødvendige praktiske opgaver i hjemmet i mere end 20 timer ugentligt. Støtten er et kontant tilskud til hjælp, som den pågældende selv antager. Ordningen er tiltænkt borgere, som har et større hjælpebehov i hjemmet, mere end 20 timer pr. uge, men som ikke har et så omfattende og sammensat behov, som forudsættes efter Servicelovens § 96. Heraf navnet "lille hjælpeordning".

Ændringer 95 stk. 2 - BPA

Betingelsen for at komme i betragtning til "den lille hjælpeordning" har så været, at borgeren selv har skulle fungere som arbejdsgiver for sin hjælper med alt, hvad det indebærer.

Det nye her – borgerstyret personlig assistance - er, at administrationen af den udmålte ydelse kan overgives til en nærtstående, en forening eller en privat virksomhed, som agerer arbejdsgiver for ordningen. Borger selv skal stadig være arbejdsleder i det daglige, hvilket blandt andet betyder, at borger selv skal sørge for:

- udvælgelse af hjælpere til ansættelse
- beskrivelse af arbejdsopgaver i det daglige (jobbeskrivelse)
- udarbejdelse af vagtplaner for hjælperne
- oplæring af de hjælpere, der ansættes
- afholdelse af personalemøder

Den nærtstående, foreningen eller private virksomhed, der har overtaget arbejdsgiverfunktionen skal f.eks. varetage følgende:

- ansættelse og afskedigelse af hjælperne i samarbejde med borgeren
- udarbejdelse af lovpligtige ansættelsesbeviser og udbetaling af løn
- sørge for vikar ved sygdom og ferie

(Læs derudover vores artikel "Arbejdsgiver eller arbejdsleder" der uddyber forskellen mellem arbejdsleder og arbejdsgiverrollen.)

Personkreds og omfang er uændret

Ændringerne i henhold til støtte jf. Servicelovens § 95 stk. 2 handler om, at borger kan overgive arbejdsgiverrollen og de dertilhørende opgaver til andre. Alt andet f.eks. personkreds, hjælpens omfang mm. er uændret.

§ 96 stk. 1 & 2

Derimod er der flere ændringer, når talen falder på servicelovens § 96 stk. 1 og 2. § 96 er rettet mod borgere, der har et massivt behov for pleje, overvågning og ledsagelse – ofte personer, der har brug for døgnhjælp. Indenrigs- & Socialministeriet vurderer selv, at hovedparten af de mennesker, som vil komme i betragtning til BPA, vil være omfattet af § 96.

Betingelser for støtte per 1. januar 2009

§ 96 er beregnet for personer med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har behov for hjælp, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte til pleje, overvågning og ledsagelse. Dvs. at deres behov for støtte i dagligdagen er mere massivt og sammensat og dermed ikke kan dækkes via hjemmehjælp (Servicelovens § 83) og ledsagelse (Servicelovens § 97).

Hjælpen ligger ud over, hvad der normalt kan ydes som praktisk og personlig hjælp og pleje, for eksempel:

- at der er tale om hjælp til mange, og mere spredte opgaver i løbet af dagen,
- fordi hjælperne agerer borgers "arme og ben"
- hvis hjælpens omfang er af en så personlig karakter, at det vurderes væsentligt, at borger selv kan sammensætte sit hjælperkorps
- at hjælpen skal gives på bestemte tidspunkter i løbet af døgnet for, at borgers hverdag kan fungere så optimalt som muligt (forhold til børn, arbejdsliv/fritidsliv osv.)

Ændringerne § 96 stk. 1 & 2

De væsentligste ændringer i denne paragraf handler om, at:

- kravet om et højt aktivitetsniveau er bortfaldet
- der er ikke længere et krav om, at borger skal opfylde alle tre formål (pleje, overvågning og/eller ledsagelse). I stedet er det borgerens samlede behov, der skal vurderes.
- Målet er derfor, at kommunen skal sætte fokus på en mere helhedsorienteret vurdering af borgeren, så det ved udmålingen ses, at der er taget afsæt i borgerens

behov for fleksibilitet og selvstændighed i hverdagen.

- Borger skal fremover være arbejdsleder for hjælperne, og arbejdsgiverrollen kan overgives til nærtstående, forening eller privatvirksomhed, som beskrevet ved § 95 stk. 2.

Kommunens udmåling af støtte

På det administrative område - dvs. for kommunen, vil ændringen betyde, at der skal udmåles et tilskud til dækning af arbejdsgiverrollen (jf. Servicelovens § 96 a). Det betyder, at udmålingen skal indeholde mere end de konkret udmålte hjælpetimer til borgeren, som hidtil har været praksis. Nu skal udgifter i forbindelse med arbejdsgiverrollen, såsom lønforhold, ferie - og feriepenge, mulighed for deltagelse i kurser, MUS-samtaler, oplæring mm. medregnes

Med denne fastsættelse af tilskud til ordningen forventes det, at det bliver nemmere at rekruttere og fastholde hjælpere og dermed give den enkelte borger, der modtager ordningen, et mere fleksibelt og selvstændigt liv.

Ny mulighed i loven § 96 stk. 3

Herudover er der også kommet en helt ny mulighed i loven. Kommunerne kan nu med lovændringen tilbyde BPA til borgere, der ikke er omfattet af personkredsen jf. Servicelovens § 96 stk. 1. Det er i den situation, hvor borgers hjælpebehov ikke er så massivt, som det normalt forudsættes jf. § 96 stk. 1, men hvor kommunen vurderer, at BPA er den bedste mulighed for at yde en sammenhængende og helhedsorienteret hjælp i dagligdagen.

Samle hjælpen

Fokus for bestemmelsen vil være borgere, der i forvejen får dækket deres behov for støtte i hverdagen via Servicelovens § 83 om hjemmehjælp, § 84 om aflastning/afløsning, § 97 om ledsagelse, § 100 nødvendige merudgifter til daglige eller nødvendige håndsrækninger eller bistands- plejetillæg jf. § 16 i lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension mv. Det vil sige støtte, der er sammensat af mange forskellige §§, fra forskellige afdelinger osv.

Her kan kommunen ved at tilbyde BPA til denne personkreds være medvirkende til, at hjælpen for borgeren bliver mere sammenhængende og mere overskuelig, end hvis hjælpen gives fra forskellige bestemmelser.

Alt andet lige medfører dette også, at sagsbehandlingen bliver enklere for både borger og kommune, idet behovet for koordinering mellem flere sagsbehandlere evt. flere afdelinger undgås, samtidigt med at borger får den nødvendige hjælp.

En "kan-bestemmelse"

Da § 96 stk. 3 er en "kan" bestemmelse, er det op til den enkelte kommune, om den vil tilbyde muligheden eller ej. Kommunen fastlægger dermed et serviceniveau. Dette får indflydelse på borgers klagemulighed, idet borger ikke kan klage over afslag på hjælp jf. § 96 stk. 3, såfremt kommunen generelt fravælger at tilbyde hjælp efter denne paragraf.

Da der samtidig er tale om kommunens generelle serviceniveau, kan en sådan afgørelse dvs. evt. afslag ikke indbringes for en anden administrativ myndighed, såsom det social næv. Men har kommunen besluttet at tilbyde hjælp jf. Servicelovens § 96 stk. 3 og i en konkret sag giver afslag til borger, kan dette påklages til det sociale næv. n.

§ 95 stk. 3

Når borger hverken kan fungere som arbejdsgiver eller -leder

Til allersidst vil jeg kort nævne og gennemgå muligheden for støtte jf. Servicelovens § 95 stk.3, hvor det ikke længere er den handicappede selv, der styrer ordningen, men derimod en nærtstående person, såsom ægtefælle, samlever, forældre, søskende, voksne børn samt andre, der har et nært forhold til den pågældende. Også her vil det fremover hedde BPA, og reglerne er de samme.

Jeg nævner dette, fordi også en nærtstående person kan vælge at fralægge sig arbejdsgiverrollen og give denne til en foreningen eller privat virksomhed. Den pårørende skal dog fortsat kunne være arbejdsleder, ligesom personerne i § 95 stk. 2 og § 96 stk. 1-3.

Hvornår anvendes denne paragraf?

Kommunen kan i særlige tilfælde beslutte, at den tildelte hjælp dvs. hjemmehjælp over 20 timer pr. uge enten gives som naturalie-hjælp eller udbetales til en nærtstående, som kan og vil passe den handicappede.

Naturalie-hjælp betyder, at kommunen ansætter personer, der varetager opgaven. Oftest er disse personer ikke en del af hjemmehjælperkorpset, da plejeomfanget er større, end hvad almindelig hjemmehjælpsydelse dækker.

BPA bliver derfor kun interessant, når en nærtstående person vælger at påtage sig opgaven, og kommunen er enig i, at det er den bedste løsning for borgeren med handicappet

i forhold til selvstændig livsførelse, boligforhold, adgangsforhold, netværksressourcer mm. Eller når kommunen vurderer, at familien kan fungere så normalt som muligt på trods af et stort behov for hjælp og pleje ved at en nærtstående person varetager en del eller hele plejen.

Betingelserne for denne ydelse er uændret. Den eneste forskel er, at den nærtstående person ikke længere både skal agere arbejdsgiver og arbejdsleder, men kan afgive arbejdsgiverrollen til en forening eller privat virksomhed. Den nærtståendes opgaver bliver dermed reduceret til at fungere som arbejdsleder for hjælperne samtidig med selv at være hjælper i det omfang, det er aftalt.

LOBPA – Landsorganisationen Borgerstyret Personlig Assistance

Fra 1. januar trådte en række ændringer i servicelovens lovgivning om personlig hjælpeordning i kraft, og den såkaldte BPA hjælpeordning – borgerstyret personlig assistance blev indført. BPA er en ny hjælperordning, som er ændret på en række punkter i forhold til tidligere lovgivning.

De væsentligste ændringer i loven er, at:

- aktivitetskravet er blevet lempet. (tidligere var et højt aktivitetsniveau hos borgeren en forudsætning for hjælpen)
- borgeren ikke længere skal fungere som arbejdsgiver, men "kun" arbejdsleder. Tidligere skulle borger under alle omstændigheder kunne fungere som arbejdsgiver med alt, hvad det indebar af forpligtelser.
- borgeren nu kan overdrage arbejdsgiverrolle til en nærtstående, et privat firma eller den nye organisation LOBPA. Borgeren skal dog under alle omstændigheder stadig kunne fungere som arbejdsleder for hjælperen.

LOBPA er oprettet med det formål at kunne varetage arbejdsgiverrolle for de borgere, der har en hjælperordning. Organisationen er oprettet af en række enkeltpersoner med tilknytning til blandt andet Dansk Handicap Forbund, RYK – Rygmarvsskadede i Danmark, Muskelsvindfonden, Landsforeningen af Polio-, Trafik og Ulykkesskadede, Spastikerforeningen og Scleroseforeningen.

Udover at varetage arbejdsgiveransvaret for borgere med handicap, vil LOBPA også udbyde en bredere vifte af serviceydelser herunder rekruttering af hjælpere, vikarservice, løn- og skatteadministration og uddannelse.

Det koster 100 kr. om året at være medlem af LOBPA. Medlemskabet er ikke betinget af, at man vælger at afgive sit arbejdsgiveransvar eller i øvrigt fravælge LOBPAs ydelser.

Du kan kontakte LOBPA på tlf.: 70 12 30 12 eller e-mail: info@lobpa.dk. Læs mere om LOBPA på www.lobpa.dk

Andre muligheder for assistance i forbindelse med hjælpeordning

Bruger-Hjælper Formidlingen www.formidlingen.dk

Handihelp www.handihelp.dk

Handicaphjælp Danmark, www.hhdanmark.dk

§ 96, stk.3

Ny mulighed for at samle støtte

af socialfaglig konsulent Christiane Kristensen

I DUKH har vi kontakt med mange borgere, som får dækket deres hjælpebehov efter flere forskellige paragraffer. Og vores erfaring viser, at det kan medføre, at støtten bliver meget ufleksibel, og at borgeren bliver meget låst i forhold til hjælpen.

Men med lovændringen per 1/1 2009 er der i servicelovens § 96, stk. 3 åbnet op for, at kommunen kan samle forskellige støttemuligheder til en. Vi ser nærmere på et eksempel og den nye mulighed.

Peter er født med spastiske lammelser. Han er lam i begge ben og venstre arm. Som ung mand klarede han sig med krykker, men med tiden er tilstanden blevet værre, hvorfor han i dag sidder i en elektrisk kørestol. Hans højre arm, som altid har klaret alt for ham, er så slidt, at han i dag kun kan bruge den i begrænset omfang. Peter bor alene i en handicapegnet bolig, han er i fleksjob med 25 timer om ugen.

Peter er pga. sit handicap afhængig af andres hjælp i næsten alle døgnets timer.

Kommunen har vurderet Peters behov for hjælp til hjemmehjælp om morgenen jf. Servicelovens § 83. Derudover hjemmehjælp om aftenen, når han skal i seng og hjemmehjælp til rengøring en gang hver 14. dag med 1½ time, alt via Servicelovens § 83.

Endvidere er der bevilget ledsageydelse jf. Servicelovens § 97 med 15 timer pr. måned.

Peter forsøger ihærdigt at få sit liv til at fungere så optimalt som muligt med den tildelte hjælp, men synes ikke, det fungerer og bliver mere og mere deprimeret over, at han ikke kan føre det liv, han ønsker.

En hektisk morgen

Peters tildelte hjemmehjælp ligger på ca. 3,25 timer pr. uge. Dvs. at han får hjælp om morgenen til at komme i bad og i tøj. Dog er der ikke tid til forflytninger fra seng til kørestol og fra kørestol til badebænk, hvilket han selv må gøre. Han skylder sig og må derefter vente på at hjemmehjælpen kommer for at tørre ham og hjælpe ham i tøjet. Det er koldt at sidde våd og vente, nogle gange op til en ½ time, før hjælpen kommer.

Når hjælpen kommer, har de ca. 30 min. til at gøre ham færdig, dvs. få ham i tøjet og gjort morgenmaden klar. Herefter smutter hjemmehjælperen, og han må selv komme i overtøjet og ud til bilen for at komme på arbejde.

Desværre kommer han ofte for sent på arbejde, idet hjemmehjælpen ikke kommer på faste tidspunkter. Det medfører et dårligt start på dagen for Peter. Først må han vente, derefter bliver han stresset, når det efterfølgende skal gå stærkt. Og nogle gange kommer han tilmed for sent.

Ledsagerordning

Peter bruger sin tildelte ledsageordning med 1/3 del af timerne til indkøb. Han er ikke interesseret i at bruge kommunens madordning, som er "frostmad" fra et plejehjem. Han er diabetiker og ønsker derfor at spise sundt og helst økologisk, hvilket plejehjemmet ikke kan honorere. Kommunen har tilbudt, at de kan bestille varerne ved en butikskæde og han kan få dem leveret til hjemmet.

Det vil han ikke - han vil ikke undvære indkøbsturene, fordi de betyder, at han oplever bylivet i lokalsamfundet, kommer ud blandt andre og selv kan vælge sine varer.

Sparsom fritid

Fordi han bruger så mange timer til indkøb, er der ikke mange timer tilbage for fritidsaktiviteter, som Peter har mange af. F.eks. sidder han i flere bestyrelser i forskellige foreninger, men

har måttet afgive formandsposten, fordi der ikke er timer nok til at kunne møde op til alle de planlagte møder. Han er meget musikinteresseret og medlem af 3 musikforeninger. Også her må han vælge sine koncerter ud med omhu, alt efter hvor mange timers ledsagelse han har til rådighed.

Peter giver hver måned afkald på flere arrangementer, da timerne i ledsagerordningen er brugt. Han forsøger at få familie og venner til at køre ham og ledsage ham til arrangementer i det omfang, de kan og har lyst til.

Desværre kan han ikke køre selv, selvom han har en kassevogn, bevilget jf. Servicelovens § 114, da han har brug for en ledsager til f.eks. at tanke bilen og køre bilen, når han bliver træt.

Derudover har han brug for, at ledsageren hjælper ham på toilet eller forbi daglige forhindringer, f.eks. trapper som han ikke kan mestre uden andres hjælp.

Ufleksibel hjemmehjælp

Peter føler, at han bliver mere og mere isoleret. Hjemmehjælpen er efter hans mening ikke "gearet" til yngre brugere og derfor meget ufleksibelt indrettet. Han skal planlægge hver dag til mindste detaljer - alt afhængig af hvornår han kan forvente hjælp eller ej. Hans liv er bestemt af andres tidsskemaer. Der er ingen plads til fleksibilitet i planlægningen, hvorfor han synes, at livskvaliteten er dalende, nærmest ikke til stede.

Han ønsker sig et liv, hvor han selv kan bestemme, hvornår han gør hvad og ikke må indrette sig efter, hvornår der er nogen, der kan hjælpe ham.

Kommunens overvejelser

Kommunen overvejer p.t., om Peter skal have tildelt nogle timer til pædagogisk støtte jf. Servicelovens § 85 for at imødekomme det store aktivitetsniveau, idet de har vurderet, at han ikke opfylder betingelserne for hjælp jf. Servicelovens § 96 stk. 1.

Peter til gengæld ønsker en borgerstyret personlig assistance-ordning jf. Servicelovens § 96.

Ny mulighed § 96 stk. 3

Kommunen kan nu beslutte at tilbyde hjælp til personer, som måske ikke opfylder betingelserne jf. Servicelovens § 96 stk. 1, men får en hel del hjælp i løbet af dagen fra forskellige bestemmelser, og hvor tilbuddet om BPA vil give borger en mere sammenhængende og helhedsorienteret hjælp.

Hvis kommunen vælger at tilbyde denne mulighed, er det en del af kommunens generelle serviceniveau. Der er tale om en "kan bestemmelse", altså ikke et krav borgeren har.

Konsekvenserne for Peter

Hvis vi nu tager udgangspunkt i, at kommunen vil tilbyde deres borgere denne mulighed. Hvad vil det betyde for Peter?

Peter vil få tilbudt BPA jf. Servicelovens § 96 stk. 3 på det antal timer, kommunen har bevilget efter de forskellige paragraffer. Det vil sige, at man sammenlægger hjemmehjælpen, Servicelovens § 83, med ledsagerordningen, Servicelovens § 97 og evt. pædagogisk støtte i eget hjem, Servicelovens § 85.

Alle timer vil blive overført til BPA, og Peter kan herefter vælge at få en nærtstående, en forening eller privat virksomhed til at agere arbejdsgiver for ordningen. Peter vil herefter sammen med de hjælpere, han får ansat, planlægge dagen efter sine behov og ønsker for, hvad der skal ske hvornår.

Han skal være i stand til at være arbejdsleder for sine hjælpere, ligesom man forventer ved BPA jf. Servicelovens § 96 stk. 1.

Vil du vide mere om, hvad funktionen som arbejdsleder indebærer, så læs artiklen: "Arbejdsgiver eller arbejdsleder".

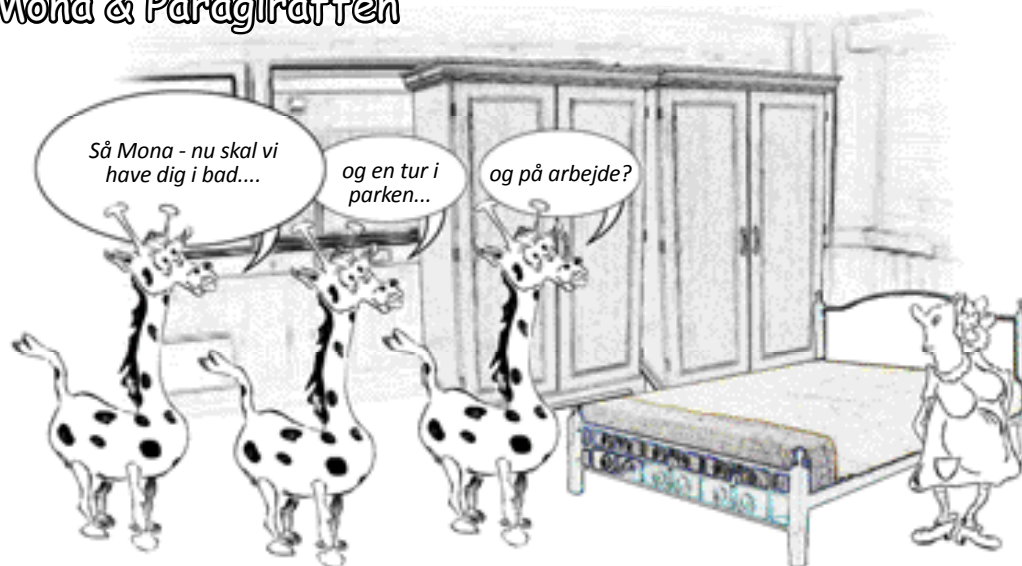
For Peter vil BPA være medvirkende til, at hjælpen kun kommer et sted fra og Peter dermed ikke skal være tovholder i sin egen sag i forhold til forskellige afdelinger og flere sagsbehandlere. Han vil kunne tilrettelægge dagen på den måde han ønsker og opleve, at det igen er ham selv, der bestemmer i sit eget liv.

Konsekvenserne for kommunen

For kommunen vil det betyde, at sagsgangen bliver enklere, da også den slipper for koordineringen mellem flere sagsbehandlere og afdelinger. Kommunen vil også opleve at få en glad borger, der ikke som nu konstant er utilfreds, fordi hjælpen ikke slår til.

Sagsbehandleren vil kunne nøjes med at udmåle hjælpen og derefter videregive ydelsen til dem, Peter har besluttet skal være arbejdsgiver. Alle andre praktiske opgaver/problemstillinger skal hun ikke længere forholde sig til. Dog skal kommunen huske, at den stadig har tilsynsforpligtigheden jf. Retssikkerhedslovens § 16 og er ansvarlig for at følge op på ordningen løbende.

Mona & Paragiraffen

Der kan være svært at bevare sammenhængen og fleksibiliteten i en hverdag, når man er bevilget hjælp efter flere forskellige ordninger.

Lovgivningsguider

Hjælp os med at hjælpe borgere med handicap

DUKH har udgivet en række guider om forskellige ydelser, som vi ofte rådgiver om. Guiderne er tænkt, som en hjælp til den, der ønsker en kortfattet og let tilgængelig introduktion til de mest almindelige bestemmelser på et område. Hvis du sidder i en position, hvor du har kontakt med mennesker, der kunne bruge vores guider, så udfyld nedenstående kupon og send eller fax den til os. Guiderne kan også findes på www.dukh.dk. Du kan også bestille guider ved at sende en mail til mail@dukh.dk

Udfyld og fax denne side til DUKH på 75 54 26 69 eller send en mail til mail@dukh.dk

Ja jeg ønsker at få tilsendt en eller flere af DUKHs guider til borgeren

- Sæt kryds Arbejdsevnetoden antal: _____
- Sygedagepenge antal: _____
- Støtte til bolig antal: _____
- Merudgifter til børn antal: _____
- Tabt arbejdsfortjeneste antal: _____
- Støtte til bil antal: _____

Guider skal sendes til:

Kommune - organisation - forening _____

Kontaktperson _____

Adresse _____

Postnr. og by _____

Hjælpeordning & sektoransvar Når hjælperen skal med

af socialfaglig konsulent Christiane Kristensen

Det er ikke altid helt let at finde ud af reglerne, når en borger har behov for personlig hjælp i forbindelse med uddannelse, et job eller et sygehusophold. For hvordan er det nu lige med reglerne i disse situationer: Er det kommunen, der er ansvarlig for støtten? Eller er det arbejdspladsen, uddannelsesinstitutionen eller sygehuset?

I artiklen giver vi et overblik over reglerne.

et handler om sektoransvar eller mere præcist det såkaldte sektoransvarlighedsprincip. Princippet betyder, at den offentlige instans, der leverer en given ydelse – f.eks. sygehusbehandling eller undervisning – også selv har ansvaret for at denne ydelse er tilgængelig for mennesker med handicap.

Hensigten med sektoransvarlighedsprincippet er at sikre, at en given sektors ydelser kan benyttes af alle, således at mennesker med handicap kan blive integreret i alle aspekter af samfundslivet. Den utilsigtede ulempe er, at der er risiko for ansvarsforflygtigelse – at en myndighed afviser at tage sig af et problem med henvisning til, at det hører under en anden lovgivning eller sektor.

Hjælpeordning & sektoransvarlighed

Grundlaget for de forskellige hjælpeordninger er servicelovens § 95 og 96 eller BPA – Borgerstyret Personlig Assistance. (Se evt. artik-

len "Hjælpeordninger status 1. januar 2009" andetsteds i denne DUKHs). Men i det øjeblik, borgeren får brug for hjælp i forbindelse med f.eks. uddannelse, arbejde og sygehus, så er det jf. sektoransvarlighedsprincippet som udgangspunkt andre regler, der gælder.

Der er også en væsentlig økonomisk dimension i sektoransvarlighedsprincippet. Udgangspunktet er, at den sektor, som er ansvarlig for at yde støtte også skal betale den. I det efterfølgende vil vi gennemgå reglerne i tre væsentlige sektorer: uddannelse, job og sygehus.

Uddannelsessektoren

Hvis en borger har brug for støtte – herunder en hjælper – for at tage en uddannelse, er det som udgangspunkt uddannelsessektoren, der er ansvarlig for at yde støtten. Det betyder, at en borger, der i forvejen har en bevilling på en hjælper, skal søge om den praktiske støtte under uddannelsesforløbet hos Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte (SU).

Det sker efter reglerne om SPS – specialpædagogisk støtte - der skal sikre, at elever og studerende med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan gennemføre en uddannelse på lige fod med andre.

Afhængigt af hvilken funktionsnedsættelse borger har, og hvilken uddannelse vedkommende skal gennemføre, kan man få særlige former for støtte, som tildeles på baggrund af

Eksempler på støtte til bevægelseshæmmede studerende

- diktafon til notetagning
- ergonomiske stole og borde
- ergonomiske mus og tastaturer, særligt tilpasset udstyr
- læsestativer eller andet kompenserende udstyr
- computer med fx ordforudsigelsesprogram eller specialtilpasninger
- sekretærhjælp
- praktisk hjælp

Helt overordnet er det Undervisningsministeriet, der er ansvarlig for, at hjælpen ydes på dette område. Du kan læse mere om specialpædagogisk bistand på: <http://www.spsu.dk>, der konkret beskriver, hvilke muligheder der er til hvilke uddannelser osv.

Lovgrundlaget er: 210 af 01/03 2007. Lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

En hjælper til uddannelsen – en hjælper til det personlige

Men her er det væsentligt at være opmærksom på, at denne hjælper – bevilget efter reglerne om specialpædagogisk støtte - kun kan tage sig af de opgaver, som er relateret til uddannelsen. Alle andre personlige forhold – f.eks. hjælp til toiletbesøg skal klares af den hjælper, som er betalt af kommunen og bevilget via serviceloven.

Sammenhæng i ordningerne

Det er klart, at denne situation ikke er særlig hensigtsmæssig. Og det er en ide at bede sin

Støtte på studierejse

DUKH løber af og til ind i borgere, der har problemer med at få deres hjælper med på studieture eller praktikophold i udlandet. Som udgangspunkt har borgeren ret til at få sin hjælper med, hvis blot uddannelsen er SU berettiget. Lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser siger, at den studerende kan medtage sin støtte til uddannelse i udlandet, herunder også til studierejser og obligatoriske praktikperioder. Borgeren skal dog kontakte kommunen og meddele, at man i forbindelse med et studium tager til udlandet.

Jf. bekendtgørelse nr. 1128 af 13/11-06 § 5 kan kommunen bevilge, at borger bevarer sin ydelse, BPA, ved et længerevarende ophold i udlandet, hvis kommunen skønner, at uddannelsen er relevant for borgeren.

Problemet for disse borgere er, at de måske nok har ret til at få deres hjælper med, mens det er mindre klart, hvem der skal betale for hjælperens rejse, ophold mm. Læs mere om denne problemstilling i bunden af denne artikel: "På ferie med din hjælper".

kommune om at finde ud af, hvordan man rent praktisk kan få en bedre opgave-løsning. Det kan være den løsning, hvor borgeren tager sin "private" hjælper (bevilget efter serviceloven) med i skole, hvor uddannelsessektoren så refunderer den del af udgiften, der er knyttet til uddannelsesaktiviteten – f.eks. sekretærhjælp.

På arbejdsmarkedet

Her er situationen jf. sektoransvarlighedsprincippet den samme som på uddannelsesområdet. Hvis borgeren er bevilget en hjælper efter reglerne om BPA, må denne hjælper assistere borgeren med personlige forhold på jobbet, men ikke arbejdsopgaver. Hjælperen betalt af kommunen må varetage opgaver indenfor pleje, overvågning og ledsagelse og ikke arbejdsrelaterede opgaver.

Personlig assistance til arbejdsopgaver

Til disse arbejdsrelaterede opgaver skal borgeren med en BPA søge om personlig assistance ved Arbejdsformidlingen/Jobcenter. Jobcenteret kan i henhold til "Lov om kompensation til handicappede i erhverv m.v." (lov nr. 71 af 08/02 2008) § 4 & § 5 bevilge personlig assistance med op til 20 timer pr. uge til at løse arbejdsrelaterede opgaver.

Sammenhæng i ordningerne

Men også her er der mulighed for at kombinere de to ordninger "i en hjælper". Denne kombinationsmulighed er beskrevet i vejledning nr. 96 af 5/12 2006 pkt. 66 & 67, der dermed åbner op for, at hjælperen ansat via BPA kan varetage arbejdsrelaterede opgaver.

Vores råd til borger er, at han eller hun beder den kommunale sagsbehandler, der har bevilget BPA, om at kontakte det kommunale jobcenter og få lavet en ansøgning om personlig assistance, så borger kan fortsætte/påbegynde sit arbejde med den hjælp, vedkommende har brug for i alle henseender.

Du kan læse mere om sammenhængen mellem BPA og personlige assistance på CABIs (Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats) hjemmeside: www.cabiweb.dk/forside/temasider/to+pa+job/begge+typer+af+personlig+assistance

"Sektoransvarlighedsprincippet indebærer "at den myndighed, organisation eller virksomhed som har ansvaret for at levere ydelser, tjenester eller service til borgerne i almindelighed, har en tilsvarende forpligtigelse til at sikre og finansiere, at disse ydelser, tjenester eller service er tilgængelig for mennesker med handicap".

På sygehuset

Her bevæger vi os ind på et område, hvor der ikke foreligger konkrete bekendtgørelse/love, der beskriver, hvad den enkelte sektor skal yde og dog....

Når en person bliver indlagt på sygehuset, så vil det være sygehuset, der skal varetage patientens pleje mm. jf. Sundhedsloven § 74 og § 79

I praksis betyder det for en borger med BPA, at hjælperne ikke skal møde op på sygehuset og udføre deres daglige arbejde, da dette er overtaget af sygehuspersonalet.

Aftale med kommunen – og sygehuset

Såfremt en borger med BPA ønsker at have sine hjælpere til stede under indlæggelsen, skal dette aftales med den enkelte afdeling, hvor borgeren er indlagt. Derudover skal kommunen forespørges, om bevillingen af BPA fortsætter under indlæggelsen.

Socialforvaltningen kan sige nej til en fortsættelse af BPA under indlæggelsen, da sygehuset jo varetager både pleje- og overvågningsopgaven. I forbindelse med ledsagesopgaver vil det under indlæggelse nok været udelukket, at borger skal ledsages til noget.

Hvis kommunen siger god for, at BPA kan fortsætte under en kortere indlæggelsesperiode, vil det derefter være sygehuset, man skal spørge om lov til at bruge sine egne hjælpere i stedet for sundhedspersonalet. Denne forespørgsel skal gives til den behandlende læge, som ud fra en lægefaglig vurdering beslutter, om det er relevant/givtigt at egne hjælpere er på sygehuset eller ej.

Siger lægen nej, kan man som borger gå videre med sin anmodning eller evt. klage til

den administrerende overlæge på sygehuset, som har det sidste ord og er den sidste klageinstans.

Hvis kommunen siger nej til, at BPA kan fortsætte under indlæggelse, pga. sektoransvarlighed og viden om, at borgerens hjælpebehov bliver dækket i sygehusregi, kan dette påklages til det sociale nævn.

På ferie med hjælpeordning

Du kan tage din hjælper med på kortvarige ophold til udlandet. Og i særlige tilfælde kan du få støtte til ekstraudgifter til hjælperen – rejse, ophold mm. Desværre er lovgivningen ikke særlig konkret i beskrivelsen af, hvad et særligt tilfælde er.

BPA-ordningen jvf. servicelovens § 96 kan bevares under kortvarige ferieophold i Danmark og i udlandet. Forudsætningen er, at hjælpeordningen er bevilget, inden ferien påbegyndes. Det betyder, at du kan tage din hjælper med på ferie. Til gengæld er det kun i særlige tilfælde, at du kan få økonomisk hjælp til de ekstraomkostninger, der er ved at have hjælperen med: rejse, ophold, mad osv.

Det fremgår af udlandsbekendtgørelsen*, at en borger med handicap i særlige tilfælde og i forbindelse med kortvarige ophold kan få hjælp til de ekstraomkostninger, der er forbundet med opholdet.

Det er ikke defineret nærmere i lovgivningen, hvornår der er tale om særlige tilfælde. Det fremgår af Ankestyrelsens** principafgørelse

C-41-00, at der skal være beskrevet særlige forhold i den handicappedes situation, der gør det særligt påkrævet, at kommunen yder hjælp til ekstraomkostninger jvf. servicelovens § 96 ved kortvarig ferie i udlandet.

Der er mulighed for at søge støtte jvf. servicelovens § 100 til nødvendige merudgifter som følger af den nedsatte funktionsevne til ekstraomkostninger ved ferieophold.

I Ankestyrelsens principafgørelse C-34-07 fremgår det, at det er muligt at få støtte til merudgiften ved leje af et ekstra stort sommerhus af hensyn til pladsen til hjælper. Der blev ved afgørelsen lagt vægt på, at formålet med bestemmelsen var at ligestille den handicappede med ikke handicappede i samme alder og livssituation.

* *Bekendtgørelse nr. 1128 af 13.11.2006 om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet.*

** *Ankestyrelsen er den øverste klageinstans på det sociale område.*

Arbejdsgiver eller arbejdsleder

af socialfaglig konsulent Helle Nygaard

En af ændringerne i forbindelse med indførslen af Borgerstyret Personlig Assistance – BPA – handler om, at borgeren kan "nøjes" med at fungere som arbejdsleder og ikke nødvendigvis arbejdsgiver for sin hjælper. I denne artikel ser vi nærmere på, hvad der ligger i de to begreber, herunder hvad der adskiller dem. Og vi giver eksempler på nogle af de problemstillinger, vi ser her i DUKH, når borgeren skal fungere som henholdsvis arbejdsgiver eller –leder.

et kan være en vanskelig sag at være arbejdsgiver eller arbejdsleder hvad

enten man har et handicap eller ej. Alligevel er det et krav i lovgivningen, at borgeren med et handicap eller en nærtstående skal kunne varetage en af de to roller, når der bevilges en hjælpeordning. Men der er tale om to ret forskellige roller. I serviceloven er begreberne adskilt. Der er forskel på at være arbejdsgiver og være arbejdsleder.

Arbejdsgiver

Arbejdsgiveropgaven indebærer, at borgeren med handicap får ansvaret for at administrere de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med hjælpeordningen f.eks. ansættelse og afskedigelse, udbetaling af løn, indberetning til skat og andre myndigheder mv. Arbejdsgiveropgaven kræver altså indsigt i arbejdsretlige og overenskomstmæssige forhold, skattemæssige forhold mv. Det er altså væsentligt at overveje, hvilket juridisk ansvar det er at påtage sig rollen som arbejdsgiver!

Arbejdsgiver – et eksempel

DUKH har fået en henvendelse fra Anders, der er rygmarvsskadet og har en hjælpeordning 24 timer i døgnet. Anders har valgt at påtage sig ansvaret som både arbejdsgiver og arbejdsleder over for sine ansatte hjælpere. Anders har i flere år haft en kvindelig hjælper, som i efteråret meddelte, at hun var gravid. Anders omlagde i januar måned arbejdstiderne for hjælperne, hvilket betød, at et par hjælpere måtte gå ned i tid. Hjælperne og her i blandt den gravide hjælper blev derfor opsagt og genansat, men på et andet timetal.

Anders havde fået opfattelsen, at det var ok for den gravide hjælper at gå ned i tid. Sådan forholdt det sig dog ikke. Sagen har været behandlet i ligestillingsnævnet. Nævnet har fastslået, at Anders skal betale en erstatning til hjælperen på 95.000 kr. for uberettiget fyring under graviditet.

Han har søgt sin kommune om hjælp til betaling af erstatningskravet, men dette har kommunen afvist. Anders har kontakt med sin kommune, men han synes ikke, at han har fået råd - og vejledning om, hvilke konsekvenser det har at fyre en gravid medarbejder.

Kommunen kan med henvisning til ankestyrelsens principafgørelse C-49-09 afvise at yde støtte til betaling af erstatningskravet. Ankestyrelsen udtaler, at der ikke i serviceloven er hjemmel til at dække en bod - det gælder både servicelovens § 96 og § 100. Begrundelsen er at hjælpeordningen er et privatretligt ansættelsesforhold mellem borgeren med handicap og hjælperen.

Behov for rådgivning

Situationen her er et godt eksempel på, hvor væsentligt det kan være, at borgeren med handicap er klar over de mange og til tider komplicerede forhold, der ligger i rollen at være arbejdsgiver. Kommunen må fokusere på rådgivning og vejledning til de borgere, der får bevilget hjælpeordning.

Her skal du som borger være opmærksom på den nye mulighed, der er kommet pr. 1. januar 2009 for at overdrage arbejdsgiveransvaret til et privat firma, en forening eller en nærtstå-

ende. Læs mere i artiklen ”Hjælpeordninger – status efter 1. januar”.

Arbejdsleder

Arbejdsleder-opgaven indebærer, at borgeren med handicap skal kunne varetage den daglige ledelse, planlægning og instruktion af hjælperen, lave jobbeskrivelse, afholde medarbejdermøder mv. Man skal kunne bede en anden person om at udføre en opgave og sige fra, hvis personen afviger fra det aftalte. Det kræver indsigt i, hvordan man bedst udvælger den person, der er den rigtige til opgaven. Det kræver indsigt i at være mødeleder på personalemøder og meget andet. Det er med andre ord heller ikke ligetil.

Arbejdsleder – et eksempel

Caroline har henvendt sig til DUKH. Hun har haft hjælpeordning i flere år. Der har været stor udskiftning blandt de ansatte hjælpere, og en af hjælperne har været så utilfreds med ansættelsen, at han klager til kommunen over forholdene.

Kommunen, der ellers ikke har fulgt op på ordningen i flere år, beslutter at tage på hjemmebesøg. Efterfølgende meddeler kommunen afslag på hjælpeordningen med henvisning til, at Caroline ikke kan fungere som arbejdsleder, idet hun ikke har evnen til at skabe et trygt og stabilt arbejdsmiljø for hjælperne. Og kommunen henviser også til den store gennemstrømning af hjælpere. Caroline har ingen nærtstående, der kan påtage sig opgaven som arbejdsleder.

Klagesag

Caroline klager over afgørelsen til Det Sociale Nævn, der ved behandling af sagen ændrer kommunens afgørelse. Nævnet lægger vægt på, at ordningen er forløbet stabilt uden forbrug af ekstratimer, og at der foreligger udtalelser fra flere hjælpere, som udtaler sig positivt om arbejdsmiljøet. Nævnet mener derfor ikke, at det er dokumenteret, at Caroline ikke har evner til at fungere som arbejdsleder. Caroline har fået sin hjælpeordning tilbage.

Det er væsentlig at hæfte sig ved i denne sag, at stor gennemstrømning i hjælperkorpset ikke i sig selv er begrundelse for, at borgeren

med handicap ikke kan være arbejdsgiver eller arbejdsleder, så kommunen kan bringe ordningen til ophør.

Støtte, råd - og vejledning

Det fremgår tydeligt i vejledningen om Borgerstyret Personlig Assistance, at kommunen har pligt til at vejlede borgere om, hvad det vil sige at være såvel arbejdsgiver som arbejdsleder.

Det er vigtigt, at kommunen yder denne rådgivning. Det vil måske forhindre, at borgere med handicap undgår at komme ud i lignende situationer som Anders og Caroline. Ved rådgivningen er det vigtigt at huske på, at et handicap ikke i sig selv kvalificerer til at være arbejdsgiver eller arbejdsleder. Det er konkret viden, der skal videregives. Hvad vil det sige at lave en arbejdspladsvurdering, hvordan udstikker man rammer for hverdagen eller hvordan gennemfører man et ansættelsesforløb

Udvikling af arbejdslederevnen

Udover den generelle rådgivning og vejledning

i forbindelse med bevilling af en hjælpeordning, har borgeren mulighed for at søge om støtte og hjælp til udvikling af evnen til at kunne fungere som arbejdsleder. Lovgrundlaget er i dette tilfælde servicelovens § 85.

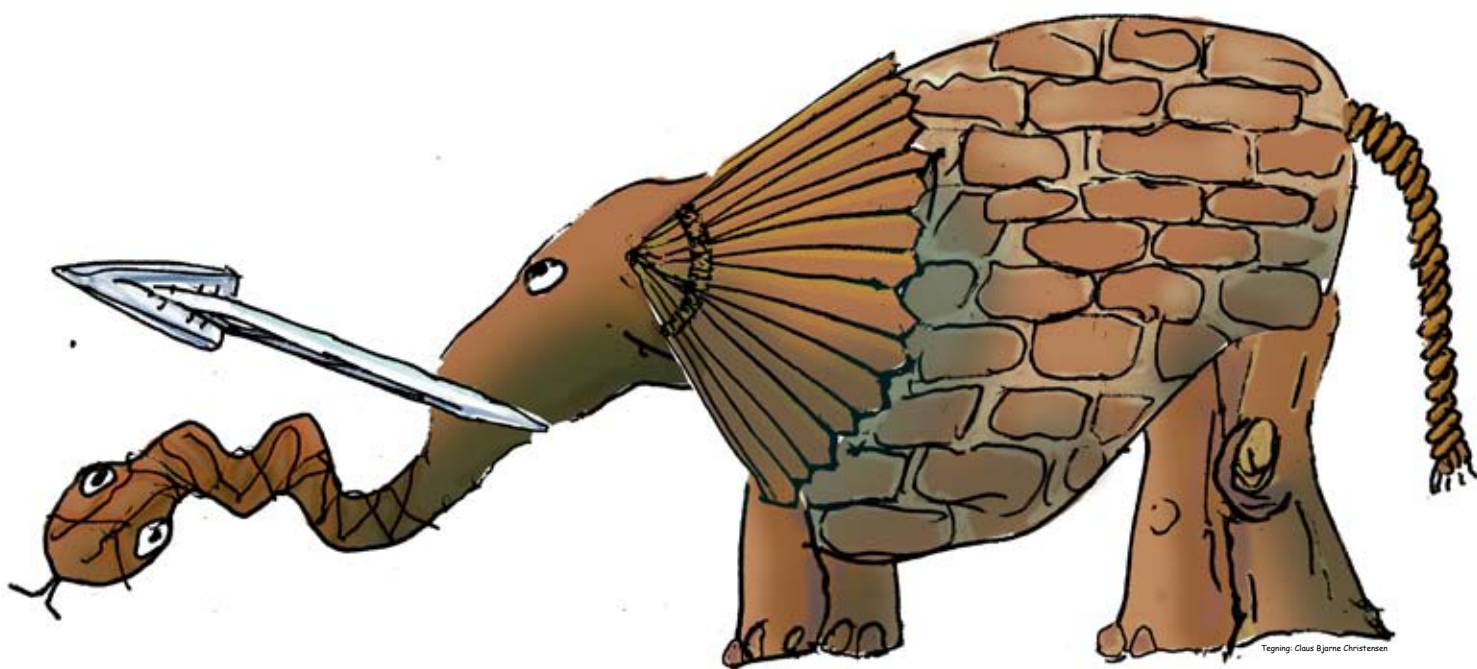
Kurser

Og der er yderligere hjælp at hente. Både Indenrigs- og Socialministeriet og KL lægger op til, at der nu skal udbydes kurser i det at være arbejdsgiver og arbejdsleder. Herudover etableres der et forsøg med en rådgivningsfunktion om arbejdsgiverforpligtigelserne, lige som der vil blive udbudt kurser, hvor borgeren kan opnå mere viden om arbejdslederrollen. Der er endnu ikke udmeldt en dato for, hvornår disse tilbud bliver sat i værk.

Du kan finde mere om dette på servicestyrelsens hjemmeside: www.servicestyrelsen.dk/wm149494

Når organiseringen bestemmer ydelsen

af centerleder Alice Brun

K

ender du det, at du står og snakker med en anden om et møde, I har deltaget i, og at du så må konstatere, at I bare har vidt forskellige opfattelser af, hvad der skete på mødet? Eller at du taler med den tredje læge om det samme problem, og får den tredje variation af en mulig forklaring på problemet? Eller hvad med historien om de blinde, der skal give en karakteristik af elefanten efter at have følt på hver sin lille del af dyret og som beskriver den med så forskellige billeder som en slange, en vifte og et træ?

Det er ikke nemt at give en fyldestgørende endsige autoritativ beskrivelse af noget som helst med udgangspunkt i et enkelt perspektiv. Og helt umuligt bliver det da, når "noget som helst" omhandler mennesket. Ikke desto mindre bliver vi konstant nødsaget til at forenkle verden og reducere antallet af perspektiver. Det sker bl.a. når vi vælger at tilrettelægge arbejdsgange og organisere arbejdet på en bestemt måde.

Det har betydning for borgeren, hvordan kommunen har valgt at organisere sin indsats. Reglerne om hvilke ydelser, man kan få, er ganske vist de samme uanset organiserin-

De 6 blinde mænd og elefanten

Der var 6 mænd fra Indostan med lærdoms trang i sind.

De ville se en elefant (skønt hver og en var blind).

De ville lære dette dyr at kende ud og ind.

Den første ilede af sted, han tog en dristig tur. Mod elefantens side bred han faldt i fuld figur. Han udbrød straks: "En elefant er ganske som en mur."

Den anden følte noget glat en stødtand, dyrets pryde. Han råbte straks: "Hvad har vi her så skarpt, det er en fryd. Jeg ser det klart, en elefant er ganske som et spyd."

Den tredje gik til dyret hen. Han mored' sig fordi hans hænder greb om snabelen, der smidigt vred sig fri. Han smilede: "En elefant er slangens tro kopi."

gen. Kommunens overordnede politik er uafhængig af organiseringen og indeholder formentlig formuleringer som "borgeren i centrum" og "en sammenhængende indsats". Men den hjælp, borgeren tilbydes, kan i praksis være forskellig afhængig af, hvilken afdeling borgeren tilknyttes og hvilken faglighed der især er fremherskende i denne afdeling.

Ældrepleje eller handicaprådgivning?

Når voksne borgere henvender sig til kommunen om et behov for personlig hjælp, kan det gøre en forskel, om ansvaret for sagsforløbet placeres i ældre- og sundhedsplejen eller i social- handicapafdelingen, Historien om Line kan illustrere forskellen.

Line: Et muligt sagsforløb

Line på 42 år er blevet kørestolsbruger efter en blodprop. Hun har brug for hjælp til al personlig pleje og til de praktiske opgaver i hjemmet. Hun henvender sig til kommunen, som sender en visitator fra ældreplejen.

Visitator er en dygtig sygeplejerske, der foretager en detaljeret vurdering af plejebehovet og når frem til, at Line skal have 10,5 timers hjælp om ugen. Støtten til de praktiske opgaver udmåles efter kommunens kvalitetsstandard på området til 45 min. om ugen, så Line sammenlagt får 11,25 timers støtte efter servicelovens § 83. Visitator er opmærksom på, at Line kan have behov for vedligeholdelsestræning, og hun aftaler med Line, at hun skal vurderes af en fysioterapeut.

Alternativt sagsforløb

Line på 42 år er blevet kørestolsbruger efter en blodprop. Hun har brug for hjælp til al personlig pleje og til de praktiske opgaver i hjemmet. Hun henvender sig til kommunen, som sender en sagsbehandler fra voksenhandicapafdelingen. Sagsbehandleren er en garvet socialrådgiver, der tager en snak med Line om hendes liv før og efter blodpropen. Line kunne godt tænke sig at genoptage sine fritidsaktiviteter, og hun savner at kunne tage del i sine børns liv uden for hjemmet.

Sagsbehandleren vurderer umiddelbart, at Line er berettiget til borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96, men hun skal have lidt flere informationer for at kunne vurdere det eksakte timebehov.

Måske er den medarbejder, der først har kontakt med Line, opmærksom på at det vil være relevant at involvere den anden afdeling. Enten fordi medarbejderen har stor erfaring med borgere som Line og ved, hvilke ydelser de forskellige afdelinger i kommunen kan levere. Eller fordi kommunen har tilrettelagt en procedure for en koordineret indsats, som i sådanne sager sikrer, at der bliver foretaget en helhedsvurdering af borgerens behov og kommunens muligheder for at imødekomme dem.

Ellers må man konstatere, at selve kommunens organisering af indsatsen har fået afgørende betydning for,

*Den fjerde rakte hånden frem
og rørte dyrets knæ.
Han sa': "Hvad ligner dette dyr?
Det ved jo hvert et fæ.
Det er da klart, en elefant
er ganske som et træ."*

*Den femte rørte øret først
og sa': "Det ved de flest'
ja nægt den sandhed, om I tør.
Jeg ved, at dette bæst,
den underfulde elefant,
en fifte ligner mest."*

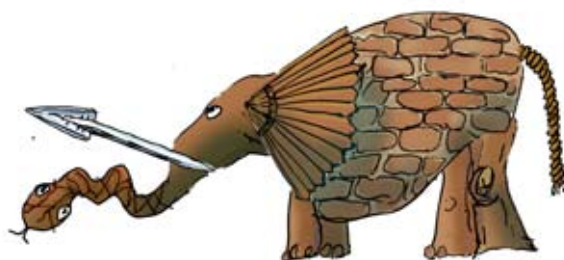
*Så snart den sjette mand var klar,
Han kvikt om halen greb,
den svinged' lystigt hid og did,
at holde fast det kneb.
"Jeg ved, sa' han, "en elefant
er ganske som et reb."*

*Og disse mænd fra Indostan,
de sloges nu verbalt,
de holdt på hver sin mening fast.
Det for dem alle gjaldt,
at alle havde delvist ret,
dog alle gætted' galt.*

*Så ofte i en krig om tro,
hvor alle vil ha' ret,
man slås i ren uvidenhed,
i blind stupiditet.
Man strides om en elefant,
som ikke én har set.*

En hindufabel af John Godfrey Saxe (1816-1887).

*Oversat til dansk af Thora Heegaard.
www.thoraheegaard.dk/*

hvordan Lines og hendes families daglige liv vil forme sig fremover. Om hun får hjælp til at komme ud af huset eller ej. Om hun får vedligeholdt sine fysiske færdigheder eller ej. Om hun har mange skiftende eller få hjælpere omkring sig. Om hun selv kan bestemme, hvornår på dagen hun vil have hjælp til hvad osv.

Hvad skal borgeren fortælle til hvem?

Borgerne kan have svært ved at gennemskue, hvor de skal henvende sig for at få hjælp. Det er heller ikke sikkert, at de kan gennemskue, hvad det er vigtigt at få fortalt, for at borger-service eller en anden afdeling eller institution kan guide dem det rigtige sted hen. Ofte har de brug for hjælp fra flere afdelinger, og det kan være lidt tilfældigt, om der bliver henvist til den ene eller den anden afdeling.

Mohammed: Et muligt sagsforløb

Mohammed har fået amputeret en arm og har smerter i nakke, skuldre og den tilbageværende arm. Han har svært ved at klare de daglige gøremål i hjemmet. Han henvender sig til handicapafdelingen, som opfatter henvendelsen som en ansøgning om hjælpemidler til brug for døråbning og opvask efter servicelovens § 112. Kommunen meddeler, at han vil få besøg af en ergoterapeut inden for 3/4 år, men at han kan henvende sig igen, hvis han får brug for akut hjælp.

Alternativt sagsforløb

Mohammed synes, det er lang tid at vente. Derfor søger han rådgivning på sit aktiveringssted, hvor man ved at spørge meget konkret og detaljeret til hans dagligdag hjælper ham med at beskrive sit problem. Det viser sig, at han udover hjælpemidler har brug for hjælp og støtte til rengøring, vask og indkøb efter servicelovens § 83, støtte til udvikling af færdigheder efter § 85, træning efter § 86 og handicapindrettet bolig efter § 116, samt rådgivning om hvordan han på sigt måske kan komme i beskæftigelse i stedet for at være på kontanthjælp.

Det er muligt, at den indledende ergoterapeut til sin tid ville forholde sig meget undersøgende, anlægge en helhedsvurdering på sagen og inddrage de afdelinger, der kan rådgive og vurdere behovet for de andre typer af hjælp. Det forudsætter, at hun kender mulighederne, og at det er en del af kulturen, at man støtter borgerne i at opsøge den hjælp, de selv mener at have behov for.

Det er også muligt, at hun ville forholde sig mere snævert til sit eget ansvarsområde, så Mohammed ikke får vurderet sine muligheder for at få anden hjælp, fordi han ikke selv evner at formulere behovene tydeligt og ikke insisterer på, at kommunen tager stilling til hans ønsker.

Handicappet eller socialt udsat?

Nogle funktionsnedsættelser er nemme at rubricere, så kommunen ikke er i tvivl om, at der er tale om en borger, der skal kompenseres for et handicap og derfor tilknyttes en handicapafdeling. Andre er til diskussion, fordi der er tale om sjældne

eller usynlige funktionsnedsættelser, dobbeltdiagnoser eller funktionsnedsættelser, der giver sig udtryk i problemer som hos socialt udsatte borgere.

Kim: Et muligt sagsforløb

Kim er 17½ år. Han fik for ½ år siden en ADHD-diagnose i forbindelse med ophold på en ungdomsinstitution. Han har haft et omtumlet ungdomsliv med mange skoleskift, misbrug og småkriminalitet. Forældrene kan ikke magte ham derhjemme og han vil i øvrigt også bo selv og have et arbejde, gerne som mekaniker.

Da Kim snart bliver 18, er børne- og familieafdelingen i gang med at afslutte sagen. Afdelingen sikrer sig, at Ungdommens Uddannelsesvejledning har kontakt med Kim.

UU-vejlederen mister dog hurtigt forbindelsen, da Kim ikke overholder mødeaftalerne. Kim møder op på jobcentret en enkelt gang, fordi han er nødt til det. Jobcentret betragter ham som en af de utilpassede unge. Han får praktikplads på et værksted, men bliver smidt ud, fordi han ikke kan overholde de mest elementære regler, selvom han egentlig viser både interesse og flair for faget. Kim bor rundt omkring hos vennerne, så længe de kan holde ham ud.

Overgange kræver særlig opmærksomhed. For Kim har det afgørende betydning, at den viden, kommunen har fået om hans funktionsnedsættelse bliver overleveret og anvendt konstruktivt til at give ham den rigtige støtte i hans voksenliv, både når det gælder bolig, beskæftigelse og fritid.

Det gør en forskel, om han betragtes som en rod, der, hvis han er motiveret, på et tidspunkt kan samles op af misbrugsbehandlingen, eller om hans problemer tilskrives en funktionsnedsættelse, der kan kompenseres.

*

En stor skal lyde til Thora Heegaard, fordi vi har fået lov til at bruge hendes oversættelse af digtet om de seks blinde mænd og elefanten..

Et alternativt sagsforløb

Kim er 17½ år. Han fik for ½ år siden en ADHD-diagnose i forbindelse med ophold på en ungdomsinstitution. Han har haft et omtumlet ungdomsliv med mange skoleskift, misbrug og småkriminalitet. Forældrene kan ikke magte ham derhjemme og han vil i øvrigt også bo selv og have et arbejde, gerne som mekaniker.

Da Kim snart bliver 18, er børne- og familieafdelingen i gang med at overføre sagen til handicap- og psykiatridelingen, fordi de vurderer, at han fortsat vil have brug for støtte. Afdelingerne har sammen med UU-vejlederen og Kim lavet en handleplan, som indebærer, at Kim får pædagogisk støtte efter servicelovens § 85 til at strukturere sin dag og styre økonomien. Han får hjælp til at finde en bolig, han kan betale. UU-vejlederen samarbejder med jobcentret om en uddannelses- og jobplan, der tager hensyn til Kims særlige behov for kontinuitet og struktur.

Interview med Helga fra Hedensted En god og tiltrængt reform

af informationsmedarbejder Thomas Holberg

DUKHsen har denne gang taget turen til Uldum i Hedensted Kommune, hvor vi har talt med socialrådgiver Helga Bjerg og spurgt hende om, hvordan hun ser på lovændringen og den nye hjælpeordning BPA.

Helga Bjerg er en socialrådgiver, der har en bred erfaring, når det gælder hjælpeordninger. Hun har arbejdet med området de sidste 20 år. Karrieren omfatter ansættelser i Århus Amt og Egmont Højskolen, hvor hun har undervist i socialpolitik. På højskole har hun også fungeret som såkaldt supervisor for elever med hjælpeordning. Helga har også erfaring som sagsbehandler. Først i en ansættelse i Odder Kommune, mens hun i dag er hun ansat i Hedensted Kommune i et fleksjob. I Hedensted er det planen, at hun primært skal sidde med sager om hjælpeordning.

Så Helga har en bred viden om hjælpeordning - både som sagsbehandler, men hun ved også fra sit ophold på Egmont Højskole, hvad det i praksis vil sige at have en hjælpeordning.

Et svært forår

Helga, vi fik jo her per 1. januar 2009 en ændring i lovgivningen om hjælpeordning – indførelsen af den såkaldte BPA – borgerstyret personlig assistance. Hvad har det egentligt betydet for jer?

Vi har jo nok haft et lidt svært forår, synes jeg. Den nye ordning trådte i kraft ved årsskiftet, men vi har i den mellemliggende periode ikke haft vejledning, takster for aflønning af hjælpere osv. Så vi har ikke været helt sikre på, hvordan vi skulle administrere loven. Omvendt har vi jo været også været presset af borgere, der har ønsket at komme i betragtning til den nye ordning. Så vi har måttet improvisere og lave nogle midlertidige løsninger.

Er der sket en udvikling i antallet af hjælpeordninger?

Ja det må man absolut konstatere. Før den nye ordning trådte i kraft havde vi her i kommunen tre måske fire personer, der havde en hjælpeordning. Jeg har fået fire - fem nye ansøgninger efter lovændringen.

Servicestyrelsen vurderer, at der på landsplan vil komme 100 flere borgere på hjælpeordning som følge af lovændringen.* Hvad siger du til den vurdering?

Umiddelbart synes jeg det lyder af lidt, det er mit indtryk, at behovet er meget større, både med og uden ordninger efter stk 3.

Ordning der koster penge

Det er måske også en ordning, der kommer til at koste flere penge?

Ja – det er der ingen tvivl om i mit hoved - i virkeligheden ser jeg det lidt som en bombe under økonomien i kommunerne. Med fjernelse af time- og aktivitetskravet er det i princippet nu en meget stor gruppe, der kan være berettiget til en hjælpeordning.

Den nye mulighed 96 stk. 3

Hvad med den nye mulighed i § 96 stk. 3, hvor kommunerne kan tilbyde BPA til borgere, der

”I virkeligheden ser jeg det lidt som en bombe under økonomien i kommunerne. Med fjernelse af time- og aktivitetskravet er det i princippet nu en meget stor gruppe, der kan være berettiget til en hjælpeordning.”

ellers ikke er omfattet af personkredsen § 96 stk. 1** Det er jo en såkaldt ”kan” bestemmelse – det vil sige, kommunen kan vælge, om hvorvidt den vil tilbyde det eller ej. Er det noget, I vil tilbyde her i kommunen?

Umiddelbart tror jeg ikke, det bliver et tilbud hverken her eller i ret mange andre kommuner. Som sagt tror jeg, at målgruppen for hjælpeordning vil blive større i forvejen på grund af de øvrige ændringer. Så man vil nok være lidt forsigtig - i hvert fald her i begyndelsen, indtil man ser, hvordan antallet af de øvrige hjælpeordninger udvikler sig.

Men jeg ser også stk. 3 som en mulighed, som både kommunerne og borgerne kan have fordel af - en mulighed for en individuel, fleksibel – og måske også billigere - løsning i mange situationer, så jeg kunne godt forestille mig, at den hen ad vejen vil komme mere i brug.

Gabet mellem ledsage- og hjælpeordning

Hvordan har du det egentligt med lovændringen og den nye BPA - er det en god ordning – hvad er styrkerne, hvad er svaghederne, som du ser det?

Jamen jeg har det sådan... vi har savnet det. Jeg synes jo nok, at der har været et stort gab mellem ledsageordning og hjælpeordning. På den ene side har vi haft ledsageordningen, hvor vi kunne give borgeren ledsagelse i 15

* Jf. BPA-rådgivning, Udbudsmateriale Servicestyrelsen juli 2009. Danmarks statistik har i 2008 opgjort antallet af borgere på hjælpeordning efter 95 og 96 til 1963 personer.

**I § 96 stk. 3 kan kommunen vælge at tilbyde hjælpeordning til borgere, hvis hjælpebehov måske ikke er så massivt, som det forudsættes i stk. 1, men hvor kommunen alligevel vurderer, at BPA er den bedste mulighed for at yde en sammenhængende hjælp. Hvis kommunen vælger at gøre det, bliver ordningen en del af kommunens serviceniveau, og der kan klages over evt. afslag. Hvis kommunen undlader det, vil det ikke være muligt for kommunens borgere at komme i betragtning til ydelsen, og der vil ikke være muligt at klage herover. Læs mere om denne problemstilling i artiklen – ”Ny mulighed for at samle støtte.”

timer om måneden. På den anden side hjælpeordningen, hvor du skulle have behov for døgnhjælp. Og et eller andet sted imellem har vi haft mange borgere, som måske nok havde brug for mere hjælp end 15 timer om måneden, men som ikke havde et tilstrækkeligt aktivitetsniveau eller et behov for hjælp, der var så omfattende, at de opfyldte betingelserne for en hjælpeordning efter de gamle regler. Det hul er det blevet muligt at dække med den nye ordning.

Små fleksible hjælpeordninger

Det betyder også, at vi kan lave nogle små hjælpeordninger, hvor vi får meget for penge – så at sige. Der er jo ingen tvivl om, at det giver en stor frihed for borgeren at få en hjælpeordning. Ordningen giver fleksibilitet. Ideen er jo, at borgeren skal være mere selvstyrende og have mulighed for at tilrettelægge sit eget liv. Man skal ikke undervurdere, at vi nu kan lave nogle gode små (red. mht. antal timer) ordninger, som virkelig kan øge livskvaliteten for borgeren. Og som ikke nødvendigvis behøver at være dyrere. Du får meget for pengene, kan du sige.

Aktivitetskravet

En anden fordel, jeg kan se, med den nye ordning er, at den løser problemet med aktivitetskravet.* Før i tiden var det sådan, at vi var forpligtiget til at ophæve en hjælpeordning, hvis der skete ændringer i borgerens aktivitetsniveau – for eksempel hvis han eller hun blev syg eller lign. Og det kunne jo godt være et problem, for selvom der ikke var aktiviteter, kunne borgeren jo stadig f.eks. have et massivt behov for overvågning. Det problem har vi ikke mere. Nu er det borgerens samlede behov, vi skal kikke på.

Administrativ lettelse

Hvordan tror du, reformen bliver at administrere for jer som kommune?

” Jeg tror helt klart, det vil blive en lettelse for os. I mit hovedet har jeg tænkt på reformen som en form for udlicitering – en aflastning af os som sagsbehandlere. Meget af det praktiske og administrative bliver lagt ud til tredjepart.

Jeg tror helt klart, det vil blive en lettelse for os. I mit hoved har jeg tænkt på reformen som en form for udlicitering – en aflastning af os som sagsbehandlere. Meget af det praktiske og administrative bliver lagt ud til tredjepart.** Jeg har tidligere brugt rigtig mange ressourcer på, at brugerne f.eks. har ringet til mig for at høre, om de må tage en vikar og andre personalemæssige ting. Den slags henvendelser vil i fremtiden gå til den private leverandør, og det vil alt andet lige medføre en lettelse for os.

Et praktisk puslespil

Hvordan arbejder I egentlig helt konkret med hjælpeordning her i kommunen. Hvordan får man den bevilget – hvad skal borgeren gøre?

Jamen udgangspunktet er, at borgeren, hvis han eller hun i øvrigt opfylder betingelserne for BPA, laver en skema-opgørelse over sin dagligdag. Hvad laver han eller hun mandag fra 9-10, eller hvad ville borgeren gerne lave mandag fra 9-10, hvis det var muligt. Mange af disse ting handler jo om, hvad borgeren gerne ville kunne, hvis han eller hun havde en hjælpeordning.

Og så er det så op til mig at finde ud af, om det er noget, vi kan stykke sammen til en holdbar løsning.

* For at komme i betragtning til hjælpeordning skulle borgeren efter de gamle regler opfylde alle tre formål med loven, dvs. han eller hun skulle have behov for både pleje, overvågning og ledsagelse til aktiviteter.

** En af ændringen af hjælpeordningen handler om, at private organisationer kan overtage arbejdsgiveransvaret og det praktiske arbejde i forbindelse hermed.

Hvad mener du præcist?

Jamen jeg kan jo f.eks. ikke bare bevilge en ordning på 6 timer, eller en på 2 timer om morgenen, 3 timer om eftermiddagen og 1 time om aftenen – det kan man jo ikke ansætte en hjælper til. Jeg er nødt til at tage stilling til, om det overhovedet er realistisk. Det kan være, at ordningen så skal suppleres med hjemmehjælp eller andre løsninger. Det er lidt et praktisk puslespil.

Hvem træffer beslutning om bevilling – er det dig, der har kompetencen eller hvordan?

Det er faktisk lidt uklart endnu – vi er ikke helt på plads sådan rent organisatorisk. Men i praksis er det sådan, at vi træffer beslutning i et tre mands udvalg bestående af en faglig leder, jurist samt mig.

Ansvar som arbejdsleder

Hvordan vurderer du, om en person er egnet til at være arbejdsleder?

Puha – det er svært - jeg plejer at sige, at hvis der ikke er noget, der indikerer noget andet, så kan de. Min holdning er, at borgeren skal have en chance.

”Jeg har mødt mange borgere, som måske nok har lyst til og brug for en hjælpeordning, men som ikke kunne overskue det med at være arbejdsgiver og administrere løn, ATP mm.”

Men det er klart, at det kræver sit at være arbejdsleder – men det er altid noget, at borgeren ikke længere behøver at varetage rollen som arbejdsgiver. Jeg har mødt mange borgere, som måske nok har lyst til og brug for en hjælpeordning, men som ikke kunne overskue det med at være arbejdsgiver og administrere løn, ATP mm. Det kunne virkelig virke afskrækkende på mange mennesker.

Men det er heller ikke bare lige sådan at være arbejdsleder. Og det er meget svært at sætte sig ind i på forhånd, hvad det egentlig kræver.

Når det går galt

Og det er måske også her, det nogle gange går galt?

Ja – jeg ser primært to tendenser her. Det ene handler om borgere, der er ydmyge. De tør ikke bede om noget. Jeg hørte en gang om en sag, hvor borgeren i længere periode ikke kom i bad, fordi han ikke turde bede sin hjælper om det. Men jeg ser også sager med borgere uden empati, der koster rundt med og taler nedladende til hjælperen.

”Fordelen er som nævnt, at vi kan lave nogle mindre ordninger nu, hvor vi får meget velfærd for pengene. Ulempen kan være, at disse ordninger kan blive for små, således at de ikke hænger sammen i virkelighedens verden.”

Den anden ting, jeg ser, er den situation, hvor hjælperen bliver for meget pædagog. Hvor hjælperen er den, der styrer og bestemmer.

Og det er et problem. Meningen med denne ordningen er jo netop, at det er borgeren får muligheden for at få et selvbestemmende liv på trods af handicappet.

En god og tiltrængt reform

Her til sidst; Kan du kort skitsere fordele / ulemper ved en hjælpeordning – sådan generelt set?

Styrken er jo helt klart, at ordningen giver borgeren selvbestemmelsen tilbage i sin tilværelse. Frihed og fleksibilitet til selv at kunne sammensætte sin hverdag.

Svagheden ved ordningen kan måske være, hvis man bruger den til personer, der ikke er klar til det. Det er jo også en ordning, der stiller krav til borgeren. Og det kan godt betyde, at borgeren bliver stresset eller får et knæk, hvis han eller hun ikke kan magte opgaven.

fortsættes næste side

Her skal man måske i stedet overveje en mere støttende form for hjælp.

Og hvad med fordele og ulemper ved den nye ordning?

Fordelen er som nævnt, at vi kan lave nogle mindre ordninger nu, hvor vi får meget velfærd for pengene. Ulempen kan være, at disse ordninger kan blive for små, således at de ikke hænger sammen i virkelighedens verden.

Men der skal ikke være tvivl om, at jeg mener, at det er både god og tiltrængt reform. Den løser nogle praktiske problemer – f.eks. med borgere, der nok har haft et behov, men ikke kunne varetage arbejdsgiverrollen. Og den lukker også et hul i lovgivningen i forhold til borgere, som vi tidligere godt kunne se havde et større behov end 15 timers månedlig ledsagelse, men som vi alligevel måtte afvise, fordi de ikke opfyldte alle krav.

Helga Bjerg udtaler sig til DUKHsen som privat person og på baggrund af sin erfaring som sagsbehandler og ikke som repræsentant for Hedensted Kommunen. De synspunkter og holdninger, som hun giver udtryk for i interviewet er alene hendes egne.

Få DUKHsen i din indbakke

Udfyld og fax denne side til DUKH på 75 54 26 69 eller send en e-mail til thomas.christensen@dukh.dk

Sæt kryds Ja tak jeg ønsker at modtage DUKHsen

Navn _____

E-mailadresse _____

Evt. kommune - organisation - forening _____

Vi behandler alle oplysninger med fortrolighed, og vi videreformidler ikke e-mailadresser til andre.

DUKHsen - temahæfte udgivet af

DUKH
Banegårdspladsen 2, 2. sal
6000 Kolding
Tlf. 7630 1930

Redaktion og kontaktperson
Informationsmedarbejder Thomas Christensen
thomas.christensen@dukh.dk
Dir. tlf.: 22 68 10 47